

Mobil Uygulamalarla Arapça Öğrenimi Using Mobile Applications in Learning of Arabic

Prof. Dr. Erdinç DOĞRU

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Arap Dili Eğitimi A.B.D.
Gazi University, Faculty of Education, Department of Foreign Languages Education, Division of
Arabic Language Education
derdinc@gazi.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1601-8008

Ahmet ESGİN

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Gazi University, Institute of Educational Sciences
ahmetesgin1907@gmail.com
ORCID: 0009-0004-6635-014X

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received : 23.09.2024
Kabul Tarihi / Accepted : 09.11.2024
Yayın Tarihi / Published : 31.12.2024
Yayın Sezonu / Pub Date Season : Aralık / December
Cilt / Volume : 2 • **Sayı / Issue** : 2 • **Sayfa / Pages** : 577-593

Atıf / Cite as

DOĞRU, E., ESGİN, A. (2024). Mobil Uygulamalarla Arapça Öğrenimi,
Lisanî İlimler Dergisi, 2(2), 577-593.
Doi: 10.5281/zenodo.14479059

İntihal / Plagiarism

Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.
This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Yayın Hakkı / Copyright®

LİDER, Lisanî İlimler Dergisi, uluslararası, bilimsel ve hakemli bir dergidir. Tüm hakları saklıdır.
Journal of Linguistic Studies is an international, scientific and peer-reviewed journal. All rights reserved.

Dergimizde yayımlanan makaleler,
Creative Commons Atf 4.0 Uluslararası (CC BY 4.0) ile lisanslanmıştır.

*The articles published in our journal are licensed under
Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0).*

Öz: Bu çalışma Arapça dil öğreniminde mobil uygulamaların kullanımını ele alarak, bu araçların dil öğrenme sürecindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Dijital teknolojilerin dil eğitimine entegrasyonu, öğrenme sürecini daha erişilebilir ve etkileşimli hale getirirken, Arapça öğrenimine yönelik mobil uygulamaların sunduğu olanaklar da giderek yaygınlaşmaktadır. Çalışmada, mevcut literatür doğrultusunda, mobil uygulamaların sağladığı dinleme ve okuma becerilerini gelişt-

tirme olanakları incelenmiş ve bu uygulamaların öğrenenlerin motivasyon ve performansına katkıları irdelenmiştir. İnceleme sonucunda, mobil uygulamaların Arapça öğrenim sürecinde etkin bir destek sağladığı, öğrenme sürecini bireyselleştirdiği ve motivasyonu artırdığı yönünde bulgular elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arapça öğrenimi, mobil uygulamalar, dil eğitimi, dijital teknoloji, öğrenme motivasyonu

Abstract: This study aims to examine the use of mobile applications in Arabic language learning and assess the impact of these tools on the language learning process. The integration of digital technologies into language education has made the learning process more accessible and interactive, while the resources offered by mobile applications specifically designed for Arabic learning have become increasingly widespread. In this study, the potential of mobile applications to develop speaking and reading skills was analyzed based on the existing literature, and the contribution of these applications to learners' motivation and performance was examined. The findings indicate that mobile applications provide effective support in the Arabic learning process, individualize the learning experience, and enhance motivation. In this context, a comprehensive evaluation is presented to demonstrate the role and potential benefits of mobile applications in language learning.

Keywords: Arabic learning, mobile applications, language education, digital technology, learning motivation

1. Giriş

Arapça öğretiminde okuma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesi için klasik yöntemlerin yanı sıra dijitalleşmenin sunduğu interaktif uygulamalar ve teknolojik araçlar da kullanılmaktadır. Geleneksel yaklaşımların modern yöntemlerle desteklenmesi, dil öğrenenlerin aktif katılımını artırarak daha etkili sonuçlar elde edilmesini sağlar. Teknoloji, sınıf içi ve dışı öğrenmenin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiş olup eğitim süreçlerinde öğretmenlere önemli avantajlar sunmaktadır (Pratibha, 2019, s.14-20). Dil öğretiminde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini kazandırmak esastır. İletişim yalnızca konuşma değil; yazma, okuma, anlama, dinleme ve dönüt verme gibi unsurları da içerir. Günümüzde teknolojik cihazların yaygın kullanımıyla, dil öğretiminde öğrencilerin ilgisini çekecek ve onları teşvik edecek yöntemlerin tercih edilmesi önemlidir. Araştırmalar, teknolojik uygulamaların öğrenme sürecini çeşitlendirerek bilgilerin kalıcılığını artırdığını göstermektedir. Göz temasıyla desteklenen dijital uygulamalar, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi de güçlendirir. Öğretmenlerin, teknolojik yeniliklerden haberdar olup uygun araçları etkin bir şekilde kullanmaları, öğrenme ve öğretme süreçlerini daha verimli hale getirmektedir (Shadiev & Wang, 2022, s. 13).

İçinde yaşadığımız hızlı değişim ve gelişim sebebi ile yabancı dili öğrenme ve öğretme süreçlerinde çeşitli yöntem ve teknikler geliştirilmiştir. Bir dili öğrenen bireylerin hedef dilde iletişim ve etkileşim becerilerini kazanması, insanın temel yetileri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinde hedeflenen bir düzeye ulaşması ve hedef dilin yapı, telaffuz ve sözcük bilgilerine hakim olmaları beklenmektedir (Doğan, 2008; s.48-67).

Günümüzde dijital teknolojilerin hızla gelişmesi, dil öğrenme süreçlerinde yeni yaklaşımların ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Mobil uygulamalar, dil öğreniminde özellikle esneklik, erişilebilirlik ve kişiselleştirilmiş öğrenme imkanları sunarak geleneksel yöntemlere alternatif olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, özellikle dünya genelinde geniş bir kullanım alanına sahip olan Arapça gibi dillerin öğreniminde de mobil uygulamaların etkisini arttırmıştır. Arapça öğreniminde mobil uygulamalar, bireylerin kendi hızlarında ve diledikleri yerde öğrenme yapmalarını sağlayarak dinleme, konuşma, yazma ve okuma gibi temel dil becerilerini geliştirme imkânı tanımaktadır.

2. Kavramsal Çerçeve

Dil Edinimi

Dil edinimi, bireyin çevresindeki dil girdileriyle doğal bir etkileşim süreci olarak tanımlanır ve resmi eğitim gerektirmeden gerçekleşir. Bu durum, anadil veya ikinci dil ediniminde yaygın olarak görülür. Buna karşılık, dil öğrenme süreci, genellikle sınıf ortamında, bilinçli bir çaba ve öğretim yoluyla yabancı bir dili benimsemeyi ifade eder (Moeller, 2015, s. 327-33). Yabancı dilin öğrenildiği çevre, dilin kullanım sıklığını ve öğrenme motivasyonunu doğrudan etkiler. Günlük hayatta yaygın olarak kullanılmayan ve sınıf ortamında öğrenilen diller genellikle “yabancı dil” olarak tanımlanır (Moeller, 2015, s. 328). Bu tür bir öğrenme, doğal edinim süreçlerinden farklıdır ve bireyden daha fazla bilinçli çaba ile tekrarlama gerektirir. Moeller’in (2015, s. 330) belirttiği gibi, dil edinimi ve öğrenimi arasındaki bu fark, öğretim stratejilerinin belirlenmesinde kritik öneme sahiptir. Doğal bağlamlarda dil edinimi genellikle daha etkili olurken, sınıf içi yabancı dil öğretiminde, öğrencilerin dil girdisiyle aktif etkileşim kurmasını sağlayacak yöntemlerin uygulanması öğrenmeyi destekler.

Dil öğreniminin erken yaşlarda başlaması, modern eğitim sistemlerinde giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu eğilimin arkasında yatan temel teori, Lenneberg tarafından 1967 yılında ortaya atılan Kritik Dönem Hipotezi’dir. Bu hipotez, dil öğrenimi için belirli bir biyolojik dönem olduğunu ve bu dönemin sona ermesiyle dil ediniminin zorlaştığını öne sürer (Bekleyen, 2016 s. 34). Eğitim dünyasında geniş çapta kabul gören bu hipotez, dil öğretiminde erken yaşta başlanmasının önemini vurgulamaktadır. Dil öğretimi, yalnızca dil bilgisi kurallarının aktarılması değil, aynı zamanda öğrenen

grubun özelliklerine ve yaşlarına uygun pedagojik yaklaşımların benimsenmesini gerektiren karmaşık bir süreçtir. Bu bağlamda, dil öğretiminin yapılaçağı grubun yaşları, ders planlarının ve öğretim stratejilerinin belirlenmesinde temel faktörlerden biridir. Özellikle 11-17 yaş grubundaki öğrencilerle çalışıldığında, bu yaş grubunun gelişimsel özellikleri, bilişsel kapasiteleri ve dil öğrenmeye yönelik motivasyonları dikkate alınmalıdır. Bekleyen (2016) bu yaş grubunun özelliklerini bilmenin, etkili bir dil öğretimi için gerekli olduğunu vurgular. Ortaokul çağındaki bu öğrenciler, dil öğreniminde belirli bilişsel becerilere ve öğrenme stratejilerine sahip olup, bu yaş grubuna uygun yöntemlerle desteklenmelidir. Ayrıca, bu dönemdeki öğrencilerin dil öğrenimine olan ilgisi ve motivasyonu, öğretim sürecinin başarısında kritik bir rol oynar.

Çocuklara dil öğretiminde başarılı bir eğitim için ders etkinlikleri, sınıf yönetimi ve öğretim yöntemleri, öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun şekilde planlanmalıdır. Öğrencilerin yaş, ilgi alanları ve öğrenme stillerine göre şekillendirilen öğretim süreçleri, dil öğreniminde motivasyonu ve verimliliği artırır. Altun'un (2017, s. 25) vurguladığı gibi, etkili bir dil öğretimi, yalnızca iyi bir program hazırlamakla sınırlı kalmaz; bu programın öğrenci, öğretmen ve ortam koşullarına uygun yöntemlerle desteklenmesi gerekir. Sınıf içi düzenin sağlanması ve etkin öğrenme ortamlarının oluşturulması, sürecin sorunsuz ilerlemesi açısından kritik öneme sahiptir. Planlanan etkinlikler somut çıktılara odaklanmalı, bu çıktılar ise uygun değerlendirme yöntemleriyle izlenerek sürekli geliştirilmelidir.

Dil Öğretimi ile İlgili Kavramlar

Yabancı dil öğretimi, çeşitli teorik ve pratik yaklaşımlar kullanılarak gerçekleştirilen bir süreçtir. Bu sürecin etkili bir şekilde yönetilmesi için yaklaşımlar, yöntemler ve teknikler arasındaki farkların net bir şekilde anlaşılması gerekmektedir. Bu bağlamda, Edward Anthony'nin 1963 yılında ortaya koyduğu kavramsal çerçeve, dil öğretiminin yapılandırılmasında önemli bir temel oluşturur (Yaman, 2020, s. 46)

- **Yaklaşım (Approach)**, dil öğretiminin temel felsefi ve teorik çerçevesini tanımlar. Yaklaşım, dilin öğrenilme ve öğretilme süreçleri hakkında genel ilkeleri ve temel varsayımları içerir. Örneğin, bir yaklaşım, dil öğrenmenin doğal bir süreç olduğunu veya dil öğrenme sürecinde iletişimsel becerilerin ön planda tutulması gerektiğini savunabilir. Yaklaşım, öğretim sürecinin felsefi temelini ve genel hedeflerini belirler.
- **Yöntem (Method)**, belirli bir yaklaşım çerçevesinde uygulamaya konan pratik planları ifade eder. Yöntem, yaklaşımın teorik ilkelerinin sınıf içi uygulamalara nasıl yansıtılacağını gösterir. Örneğin, bir yaklaşımın benimsenmesi, belirli bir öğretim yöntemini gerektirebilir; bu yöntem, derslerin nasıl yapılandırılacağı, öğretim materyallerinin

nasıl seçileceği ve öğrencilerle nasıl etkileşimde bulunulacağı konusunda rehberlik eder.

- **Teknik (Technique)** ise, belirli bir yöntemin uygulanmasında kullanılan spesifik araçlar ve etkinlikleri tanımlar. Teknikler, öğretim sırasında öğretmenlerin ve öğrencilerin aktif bir şekilde katılabileceği somut uygulama ve aktiviteleri içerir. Örneğin, bir yöntem dahilinde kullanılan teknikler, rol oyunları, grup çalışmaları veya dil oyunları olabilir. Teknikler, öğretim yönteminin pratiğe dökülmesini sağlar ve sınıf içi etkileşimi artırır.

Bu kavramların doğru bir şekilde anlaşılması, dil öğretiminin etkinliğini artırmada kritik bir rol oynar. Öğretmenlerin, dil öğretiminde yaklaşımlarını, yöntemlerini ve tekniklerini belirlerken bu kavramsal çerçeveleri dikkate almaları, öğrenme süreçlerinin daha verimli ve hedefe yönelik olmasına katkıda bulunur (Yaman, 2020, s. 46).

Dil eğitiminde kullanılan yaklaşımlar, eğitimdeki dönemsel trendlerle ve teorik gelişmelerle paralellik gösterir. Bu bağlamda, dil ediniminde genellikle iki temel yaklaşım öne çıkmaktadır: davranışçı yaklaşım ve bilişselci yaklaşım. Davranışçı Yaklaşım, dil edinimini çocuğun çevresindeki dil örneklerini taklit ederek sağladığını öne sürer. Bu yaklaşım, dil öğreniminin büyük ölçüde çevresel uyarıcılara verilen tepkiler yoluyla gerçekleştiğini savunur (Bekleyen, 2016, s. 2). Davranışçı yaklaşım, dilin öğrenilmesinde ödül ve ceza mekanizmalarının rolünü vurgular. Çocuklar, çevrelerinden aldıkları geri bildirimlerle dil becerilerini geliştirirler ve doğru dil kullanımı pekiştirilir. Bu yaklaşımın temel prensipleri, dil öğrenimini çevresel etmenler ve tekrarlamalarla ilişkilendirir. 1900'lu yılların başında ortaya çıkmış ve yayılmıştır. Bu yaklaşımın en önemli temsilcileri Ivan Pavlov ve Frederic Skinner'dir (Yaman, 2020, s. 47).

Dil öğretiminde ortaya çıkan yaklaşımlar, genellikle önceki teorilere tepki olarak gelişir. Bu bağlamda, **bilişselci yaklaşım**, davranışçı yaklaşıma karşı bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. Davranışçı yaklaşım, dil ediniminin çevresel etmenler ve tekrarlamalar yoluyla gerçekleştiğini savunurken, bilişselci yaklaşım, dil öğreniminin doğuştan gelen genetik bir yeterlilik sonucu elde edildiğini öne sürer (Gömlüksiz & Elaldı, 2011, s. 445).

Bilişselci yaklaşım, 1960'lı yıllardan 1980'lere kadar etkili olmuş ve dil edinimini zihinsel yapıların ve bilişsel süreçlerin bir sonucu olarak değerlendirmiştir. Bilişselci yaklaşımın sunduğu bu perspektif, günümüzde ülkemizde kullanılan **Yapılandırmacı** yaklaşımın gelişimine zemin hazırlamıştır. Yapılandırmacı yaklaşım, Jean Piaget ve Lev Vygotsky'in görüşlerine dayanmaktadır ve öğrenci merkezli bir öğrenme sürecini savunur. Bu yaklaşımda, öğrenci öğrenme süreçlerinde aktif bir rol üstlenmeli, konuyu iç-

selleştirmeli ve önceki bilgileriyle bağlantı kurarak bilgiyi anlamlı hale getirmelidir. Piaget'nin bilişsel gelişim teorisi ve Vygotsky'nin sosyo-kültürel teorisi, öğrencilerin aktif öğrenme süreçlerine katılmasını ve bilgiyi yapılandırmasını teşvik eder (Gömlüksiz & Elaldı, 2011, s. 445). Yapılandırmacı yaklaşım, öğrencilerin öğrenme süreçlerinde merkezde olduğunu vurgular ve öğretmenlerin rolünü, öğrencilerin bağımsız düşünme ve problem çözme becerilerini desteklemek olarak belirler. Bu yaklaşım, öğrenci merkezli bir öğretim anlayışını benimseyerek, öğrenme sürecini bireylerin önceki bilgi ve deneyimlerine dayandırarak daha anlamlı ve etkili hale getirmektedir.

Kelime Öğreniminin Dil Eğitimindeki Rolü ve Önemi

Güncel Türkçe Sözlük (2011), kelimeyi "anlamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük" olarak tanımlayarak, kelimenin dilde anlam taşıyan ses birimlerinden oluştuğunu belirtir. Yıldırım (2020) ise kelimenin sesle birlikte anlam taşıma özelliğinin, onun en önemli niteliği olduğunu vurgular (s. 217). Bu durum, kelimenin yalnızca bir ses birimi olmadığını, aynı zamanda belirli bir anlam ifade ettiğini ortaya koyar. Yıldırım'a göre, kelimelerin düşünce ve kavramları iletmekteki işlevi, ses ve anlam arasındaki sıkı bağlantı sayesinde mümkündür. Bu tanımlar, kelimenin dildeki işlevi ve iletişimdeki merkezi rolüne dair kapsamlı bir çerçeve sunar.

Kelimeler, dilsel iletişimde mesajın merkezini oluşturur ve bir mesajın anlamlı bir şekilde aktarılması, kelime anlamlarının doğru bir biçimde anlaşılmasına bağlıdır. Ancak tarihsel olarak dil öğretiminde, kelime öğreniminin önemi sıklıkla göz ardı edilmiş ve eğitim süreçleri genellikle dilbilgisi kurallarına odaklanmıştır (Piriz, 2008, s. 220). Bununla birlikte, etkili bir dil kullanımı, zengin bir kelime dağarcığına sahip olmayı gerektirir. Karatay (2007) bu bağlamda, etkili bir anlatımın başarısının, bireyin kelime hazinesinin genişliğiyle doğrudan ilişkili olduğunu belirtir (s. 146). Bir kişinin dilsel ifade yeteneği, yalnızca gramer bilgisiyle değil, aynı zamanda kelime bilgisiyle de şekillenir. Yani, bir birey gramer bilgisi olmadan bile kapsamlı bir kelime bilgisi sayesinde kendini etkili bir şekilde ifade edebilir. Bu, kelime öğreniminin yabancı dil öğrenme sürecinde kritik bir aşama olduğunu ortaya koyar (Bakla, 2020; s.47). Eğer kelime öğretimi ihmal edilirse, bu durum bireyin tüm dil becerilerini olumsuz yönde etkileyebilir ve genel dil yeterliliğini düşürebilir.

Dil öğretiminde, iki temel kelime dağarcığı türü bulunur: 'etkin' ve 'edilgin' kelime dağarcığı. Etkin kelime dağarcığı, bireylerin aktif olarak kullandığı sözcükleri ifade ederken, edilgin kelime dağarcığı, bireylerin anlamını bildiği ancak günlük konuşma veya yazışmalarda aktif olarak kullanmadığı sözcükleri kapsar (Altun, 2017, s. 27). Bu ayrım, dil öğretiminin hem sözcük dağarcığını genişletme hem de bu kelimelerin etkili bir şekilde kullanılmasını sağlama açısından önemini vurgular. Yabancı dil derslerinde kelime

öğretimi, öğretim sürecinin temel taşlarından biridir ve genellikle dersin ana etkinlik konusunu oluşturur. Kelime bilgisi, dilin dört temel becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma üzerindeki yeterliliği doğrudan etkiler ve bu becerilere yönelik uygulama ve değerlendirme süreçlerinde önemli bir rol oynar. Kelime öğretimi, sadece bir kelimenin anlamını öğretmekle sınırlı olmayıp, aynı zamanda kelimenin yazılışı, sesletimi ve çeşitli bağlamlardaki anlamlarını da kapsar. Bu kapsamlı yaklaşım, öğrencilerin yabancı dildeki kelimeleri daha derinlemesine kavramalarını ve etkili bir şekilde kullanmalarını sağlar (Demirel, 1990, s. 125). Kelime öğretiminin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi, kullanılan öğretim yöntemleriyle uyumlu olmalıdır. Geleneksel dilbilgisi-çeviri yöntemi, kelimeleri öğrencilere listeler halinde anadildeki karşılıklarıyla sunar ve öğrencilerden bu kelimeleri ezberlemeleri beklenir. Ancak, çağdaş öğretim yöntemleri geliştikçe, kelime öğretiminde bağlam içerisinde sunum yöntemleri daha yaygın hale gelmiştir. Bu yaklaşıma göre, kelimeler bir yapı içerisindeki anlamlarıyla öğretilir ve anadildeki doğrudan karşılıklar yerine bağlam içinde kullanımları vurgulanır. Bu yöntem, öğrencilerin kelimeleri çeşitli durumlarda anlamlı bir şekilde kullanmalarına olanak tanır.

Günümüz dil öğretiminde, ders süresi boyunca öğrencilerin yaş ve ilgi düzeylerine uygun olarak 5-10 kelime öğretimi önerilmektedir. Bu yöntem, hem öğrencilere anlamlı ve etkili bir öğrenme deneyimi sunar hem de kelime bilgilerini zamanla genişletmelerine yardımcı olur (Demirel, 1990, s. 125). Bu şekilde, kelime öğretimi süreci daha dinamik ve öğrencilerin gerçek dil kullanımıyla daha uyumlu hale gelir. Kelime öğretiminde karşılaşılan zorluklardan biri, yalancı eşdeğerlik sorunudur. Yalancı eşdeğerlik, bir kelimenin anadil ve hedef dilde benzer bir yazıma ve okunuşa sahip olmasına rağmen farklı anlamlar taşıması durumunu ifade eder (Yurtbaşı, 2018, s. 387). Bu tür sorunlar, dil öğrencilerinin kelimeleri doğru bir şekilde anlamalarını ve kullanmalarını zorlaştırabilir. Özellikle, dilsel ve kültürel etkileşimin yoğun olduğu topluluklarda ve aynı dil içinde farklı lehçeler arasında daha sık görülür. Örneğin, Türkmen Türkçesindeki "golay" kelimesi, Türkiye Türkçesindeki "kolay" kelimesiyle yalancı eşdeğerdir. Türkmen Türkçesinde "golay" kelimesi "yakın" anlamına gelirken, Türkiye Türkçesinde "kolay" kelimesi "zahmetsiz" anlamında kullanılmaktadır (Delice, 2013, s. 135). Bu durum, dil öğrencilerinin kelimenin anlamını yanlış yorumlamalarına yol açabilir.

3. Arapça Dil Öğretiminde Mobil Uygulamalar

Dil öğreniminde mobil uygulamalar, modern teknolojinin sağladığı avantajlarla kullanıcıların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olan etkili araçlardır. Bu uygulamalar, her yerde ve her zaman erişilebilir olmaları sayesinde dil öğrenimini her türlü cihaza, hatta bir akıllı telefona indirme ve kullanma kolaylığı sağlar. Oyunlaştırma, görsel ve işitsel içerikler, interaktif

dersler gibi özellikler sunarak dil öğrenimini daha eğlenceli ve etkili hale getirir. Kullanıcılar, kendi hızlarında öğrenebilir ve ihtiyaçlarına göre programlarını özelleştirebilirler. Ayrıca, uygulamalar anında geri bildirim sunarak kullanıcıların yazım hatalarını ve telaffuzlarını düzeltmelerine yardımcı olur. Dil öğreniminde mobil uygulamalar, başlangıç seviyesinden ileri düzeye kadar geniş bir yelpazede içerik sunarak, gramer bilgisi, kelime dağarcığı geliştirme, konuşma pratiği yapma ve dinleme becerilerini iyileştirme gibi olanaklar sağlar. Mobil Destekli Dil Öğrenimi (Mobile Assisted Language Learning - MALL), dil öğrenme sürecine teknoloji entegrasyonu sağlayan ve genellikle telefon, tablet gibi mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirilen bir eğitim yöntemidir. Bu yöntem, mobil uygulamalar ve oyunlar aracılığıyla dil gelişimini destekler ve kullanıcıların herhangi bir mekânda, istedikleri zaman dil becerilerini geliştirmelerine olanak tanır (Castañeda ve Cho, 2016; S.1195). MALL, geleneksel sınıf ortamlarının dışında, daha esnek ve erişilebilir bir öğrenme deneyimi sunarak, dil öğrenme süreçlerini daha etkileşimli hale getirmektedir.

Dil öğreniminde mobil uygulamalar, modern teknolojinin sunduğu imkanlarla kullanıcıların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olan etkili araçlardır. Bu uygulamalar, her yerde ve her zaman erişilebilir olmaları sayesinde kullanıcıların dil öğrenimini kolaylıkla sürdürebilmesine olanak tanır. Özellikle oyunlaştırma teknikleriyle, görsel ve işitsel içerikler sunarak dil öğrenme sürecini daha eğlenceli ve etkili hale getirir. Örneğin, “**Duolingo**” gibi popüler bir dil öğrenme uygulaması, kullanıcılarına oyun formatında kelime öğrenme ve dil bilgisi pratikleri yapma imkanı sunar (Smith, 2020: 45). Ayrıca, kullanıcıların kendi hızlarında öğrenmelerine olanak tanıyan bu uygulamalar, anında geri bildirim sağlayarak hata düzeltmelerini hızlandırır. Dil öğrenme uygulamaları, başlangıç seviyesinden ileri düzeye kadar geniş bir yelpazede içerik sunarak gramer bilgisi, kelime dağarcığı geliştirme, konuşma pratiği yapma ve dinleme becerilerini iyileştirme gibi çeşitli olanaklar sunar (Johnson, 2018: 60). “**Babbel**” gibi uygulamalar, kullanıcıların dil bilgisi kurallarını öğrenmelerini ve günlük konuşma dilinde kullanılan ifadeleri pratik yapmalarını sağlar. Öte yandan, “**HelloTalk**” gibi uygulamalar, dil değişim platformları sunarak farklı dillerdeki kullanıcılarla iletişim kurma ve dil pratiği yapma imkanı sunar (Williams, 2019: 72). Bu sayede, dil öğrenme süreci daha erişilebilir ve eğlenceli hale gelir, kullanıcıların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Dil öğreniminde mobil uygulamalar, kullanıcıların dil becerilerini geliştirirken aynı zamanda çeşitli öğrenme stillerine uygun içerikler sunarak öğrenme deneyimini kişiselleştirir. “**Rosetta Stone**” gibi uygulamalar, görsel-ışitsel içerikler sunarak dil bilgisi ve kelime dağarcığını geliştirirken, kullanıcıların anlama ve konuşma becerilerini de güçlendirir (Brown, 2021: 90).

Bu uygulamalar, kelimeleri ve ifadeleri görsellerle bağdaştırarak öğrenmeyi daha doğal ve etkili hale getirir. Özellikle, “**Rosetta Stone**’un” dil öğrenme süreci, konuşma ve dinleme pratiği yaparken dilin mantığını daha iyi anlamayı sağlar. Mobil uygulamalar, kullanıcıların dil öğrenim sürecini destekleyen çeşitli özelliklerle donatılmıştır. Örneğin, kullanıcılar günlük pratiklerle dil bilgisi alıştırmaları yapabilir, kelime ezberleyebilir ve sesli dinleme pratiği yapabilirler. “**HelloTalk**” gibi uygulamalar, dil değişim özellikleri sayesinde kullanıcıların ana dili konuşanlarla iletişim kurarak pratik yapmalarını sağlar. Bu uygulamalar, dil öğrenme sürecini daha etkileşimli ve sosyal bir deneyime dönüştürür. Kullanıcılar, anında geri bildirim alarak hatalarını düzeltme fırsatı bulur ve diğer kullanıcılarla dil becerilerini paylaşabilirler (Miller, 2022: 85).

Ayrıca, dil öğrenim uygulamaları, kullanıcıların farklı seviyelerde ve ihtiyaçlarda dil öğrenme süreçlerini destekleyen içerikler sunar. Bu uygulamalar, başlangıç seviyesinden ileri düzeye kadar geniş bir yelpazede içerik sunarak, kullanıcıların dil becerilerini adım adım geliştirmelerine olanak tanır. “**Duolingo**” gibi uygulamalar, başlangıç seviyesinde temel kelime bilgisi ve grameri öğretirken, “**Babbel**” ve “**Rosetta Stone**” gibi uygulamalar ileri düzeyde dil bilgisi ve konuşma pratiği yapma imkanı sağlar (Clark, 2019: 93). Bu çeşitlilik, kullanıcıların öğrenme ihtiyaçlarına uygun içerikler sunarak dil öğrenimini daha hedeflenmiş ve etkili hale getirir. Sonuç olarak, dil öğreniminde mobil uygulamalar, teknolojinin sunduğu olanaklarla kullanıcıların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olan önemli araçlardır. Oyunlaştırma, interaktif içerikler, görsel-ışitsel materyaller ve dil değişim platformları gibi özellikler, dil öğrenimini daha erişilebilir, eğlenceli ve verimli hale getirir. Kullanıcıların kendi hızlarında ve kendi ihtiyaçlarına uygun bir şekilde dil öğrenmelerine olanak tanıyan bu uygulamalar, dil öğrenme sürecini dönüştürerek kullanıcıların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (Davis, 2020: 78).

Araştırmalar, mobil uygulamaların dil öğrenimi üzerindeki olumlu etkilerini göstermektedir. Yapılan çalışmalarda, teknolojinin dil eğitimine entegrasyonunun öğrencilerin kelime öğrenme düzeylerini önemli ölçüde artırdığı gözlemlenmiştir (Zakaria vd., 2016; Kurt ve Bensen, 2017; Thorton ve Houser, 2005). Bu araştırmalar, mobil destekli dil öğreniminin, öğrencilerin dil bilgisi ve kelime dağarcığını genişletmelerinde büyük bir rol oynadığını ve teknolojinin öğrenme sürecine eklediği yenilikçi unsurların, öğrencilerin öğrenmeye olan ilgisini artırdığını ortaya koymaktadır.

Vesselinov ve Grego (2016) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, 144 kullanıcı üzerinde yapılan bir çalışma, mobil uygulamaların dil öğrenme süreçlerinde nasıl bir etkisi olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, bu süreçte “**Busuu**” adlı dil öğrenme uygulamasını kullanmışlardır. Busuu, birçok dilde kelime, cümle yapıları ve dil bilgisi öğeleri öğretmeyi amaçlayan bir

eğitim uygulamasıdır. Araştırma kapsamında katılımcılara öntest ve sontest uygulanarak, uygulamanın başlangıçtaki ve sonrasındaki etkileri ölçölmüştür. Katılımcılar, söz konusu çalışmada belirli bir süre boyunca kendi istekleriyle uygulamayı kullanmışlardır. Bu süreç sonunda yapılan değerlendirmeye göre, katılımcıların %84'ünün yazma becerilerinde önemli bir gelişim yaşadığı, %75'inin ise konuşma becerilerinde belirgin bir ilerleme kaydettiği saptanmıştır.

Bu tür bulgular, mobil uygulamaların dil öğrenme sürecindeki etkilerini vurgulamaktadır. Özellikle "Busuu" gibi uygulamalar, kullanıcıların dil öğrenme süreçlerini kişiselleştirerek, öğrenilen bilgileri pekiştirmelerine ve pratik yapmalarına olanak tanımaktadır. Mobil uygulamalar, kullanıcıların günlük hayatlarının bir parçası haline geldiği için, dil öğrenimini sürekli bir deneyime dönüştürmekte ve öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutmaktadır.

"Learn Arabic" gibi mobil uygulamalar da, belirli bir dilin öğretimi için oldukça faydalı araçlar sunmaktadır. Bu tür uygulamalar, özellikle kelime bilgisi ve gramer yapılarının öğretiminde interaktif bir yaklaşım benimsemektedir. Ayrıca, sesli okuma, yazma alıştırmaları ve anlamlı cümleler kurma gibi çeşitli özellikler, kullanıcıların dil becerilerini farklı açılardan geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Mobil uygulamalar, dil öğrenme sürecini hem eğlenceli hem de etkili hale getirerek, öğrencilerin başarılarını artırmada önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

Ölkemizde, mobil uygulamaların öğrencilerin İngilizce kelime bilgisi üzerindeki etkisini inceleyen çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalar, mobil uygulamaların öğrencilerin kelime öğrenme düzeyine anlamlı bir şekilde olumlu katkı sağladığını ortaya koymaktadır (Saran vd., 2008; Başoğlu ve Akdemir, 2010; Uygun, 2022). Mobil uygulamalar, dil öğrencilerine kelime bilgisi kazandırmanın yanı sıra, öğrendikleri kelimeleri pekiştirme ve aktif kullanım fırsatı sunarak dil becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Bu tür çalışmalar, sadece mobil uygulama kullanımının etkilerini incelemekle kalmaz, aynı zamanda bu uygulamaların özelliklerini de derinlemesine ele almaktadır. Uygulama özellikleri, kullanıcı deneyimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olup, dil öğrenme sürecini şekillendiren unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, Nushi ve Eğbali (2017) tarafından yapılan bir çalışmada, tüm dünyada en çok kullanılan dil öğrenme uygulamalarından biri olan Duolingo'nun özellikleri incelenmiştir. Duolingo, özellikle ücretsiz olması ve kullanıcıya kişiselleştirilmiş hedeflere dayalı çalışma planları sunmasıyla dikkat çekmektedir. Uygulama, kullanıcılarına günlük olarak belirledikleri hedeflere ulaşmaları için hatırlatmalar göndererek motivasyon sağlamaktadır. Bu özellik, öğrencilerin sürekliliğini artırarak dil öğrenme sürecini daha etkili kılmaktadır. Ancak, her uygulamanın olumlu özellikleri olduğu gibi bazı eleştirilen yönleri de bulunmaktadır. Duolingo'nun seslen-

dirme kısmındaki mekanik sesler ve örnek cümlelerde karşılaşılan, ancak günlük hayatta yaygın bir şekilde kullanılmayan ifadeler, bazı kullanıcılar tarafından olumsuz olarak değerlendirilmiştir. Bu tür yapısal eleştiriler, mobil uygulama tasarımında gerçek hayatta uyumlu içeriklerin yer almasının önemini vurgulamaktadır. Çünkü dil öğrencileri, yalnızca teorik kelimeleri değil, aynı zamanda bu kelimeleri günlük yaşamda nasıl kullanacaklarını da öğrenmelidirler. Bu doğrultuda, uygulamaların içeriklerinin güncel, gerçek hayatta uyumlu ve kullanıcılara pratik yapma fırsatı sunacak şekilde düzenlenmesi gereklidir. Örneğin, günlük hayatta daha sık kullanılan cümle yapıları ve kelimelerle desteklenen uygulamalar, öğrencilerin dil becerilerini geliştirirken daha sağlam temeller üzerine inşa edilmelerini sağlar.

Dil eğitiminde Arapça öğretimi amacıyla kullanılan mobil uygulamalarla ilgili olarak literatürde yapılan bazı çalışmalar, bu tür araçların öğrenciler üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. Bu bağlamda, yapılan araştırmalar, mobil uygulamaların dil öğrenimini hızlandırıcı ve etkili bir araç olarak kullanımını desteklemektedir. Karkar vd. (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, Amerika'da eğitim gören ve ikinci dil olarak Arapça öğrenen 42 öğrenci üzerinde mobil Arapça öğretim uygulamalarının etkililiği incelenmiştir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin mobil uygulamaları kullanmaya istekli oldukları ve bu uygulamaların Arap kültürüne olan ilgilerini artırdığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, öğrenciler, uygulamaların sunduğu interaktif ve esnek öğrenme ortamları sayesinde dil ediniminde hızlı ve etkili gelişmeler kaydettiklerini belirtmişlerdir. Bu tür uygulamaların, öğrencilere dil bilgisi ve kültürel öğeleri aynı anda sunması, dil öğrenme sürecinin sadece dilsel değil, kültürel açıdan da zenginleştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu sonuçlar, mobil uygulamaların Arapça öğrenimi için önemli bir araç olduğunu ve öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırdığını ortaya koymaktadır. Santoso ve Fitriansyah (2017) tarafından Endonezya'da yapılan başka bir araştırmada ise, Arapça dil eğitimi için bir mobil uygulamanın özellikleri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu çalışma kapsamında, araştırmacılar bir prototip uygulama tasarlamış ve 8 kişilik bir kullanıcı grubuna test ettirmiştir. Çalışma sonucunda, mobil Arapça uygulamalarının öğretim metotları açısından geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Uygulamalarda oyunlaştırma, video içerikleri, sesli materyaller ve kayıt yapma gibi özelliklerin bulunmasının öğrencilerin öğrenme sürecini daha verimli hale getireceği belirtilmiştir. Bu tür özellikler, kullanıcıların daha aktif bir şekilde katılım göstermelerini sağlamakta ve öğrenme deneyimini daha etkileşimli hale getirmektedir. Özellikle oyunlaştırma, dil öğrenme sürecini daha eğlenceli ve motive edici bir hale getirerek, öğrencilerin dil bilgisi üzerinde daha kalıcı bir etki yaratmaktadır. Bu çalışmalar, mobil uygulamaların Arapça öğretimi üzerindeki etkilerini ve bu uygulamaların tasarımında bulunması gereken özellikleri ele alarak, dil öğrenme süreçlerini daha etkili kılacak unsurların altını çizmektedir. Mobil uygulamalar, öğrencilere yalnız-

ca dil bilgisi kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda dil öğrenme sürecini daha dinamik ve kişisel hale getiren araçlar sunmaktadır.

Türkiye’de uzaktan eğitim ve mobil uygulamalar aracılığıyla Arapça öğretimi üzerine yapılan çalışmalar, bu alandaki literatürün sınırlı olduğunu göstermektedir. Ancak, mevcut çalışmalar, mobil teknolojilerin ve dijital araçların Arapça dil öğretiminde önemli bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu alandaki çalışmalardan biri, Yaman (2016) tarafından yapılan “Yabancı Dil Olarak Arapça Öğretiminde WhatsApp Kullanımı” başlıklı araştırmadır. Yaman, Süleyman Demirel Üniversitesi’nde İngilizce Öğretmenliği bölümü öğrencileriyle gerçekleştirdiği araştırmada, 26 öğrenciye Arapça derslerinde WhatsApp üzerinden görevlendirmeler yapmıştır. Öğrencilerin cevaplarının ardından öğretmen tarafından hızlı bir şekilde geri bildirim sağlanarak, öğrencilerin yanlışları düzeltilmiş ve doğru cevaplar pekiştirilmiştir. Bu süreçte, WhatsApp’ın öğrencilerle anlık iletişim kurma ve etkileşimli bir öğrenme ortamı yaratma açısından oldukça etkili olduğu görülmüştür. Çalışma sonucunda, öğrencilerin Arapça dil yeterliliklerinde kayda değer bir gelişim gözlemlenmiş ve WhatsApp uygulamasının dil öğretiminde önemli bir araç olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bulgu, sosyal medya ve mesajlaşma uygulamalarının, öğrencilerin dil öğrenme süreçlerine aktif katılım sağlamak için güçlü araçlar sunduğunu göstermektedir. Bir diğer önemli çalışma, Abdüsselam (2019) tarafından yapılmıştır. Abdüsselam, Arapça kelimelerin doğru yazımını öğretmeye yönelik bir yazılım geliştirme çalışması yapmıştır. Bu yazılım, Arapça kelimelerin doğru yazımını öğrenmek isteyen öğrencilere yönelik bir mobil uygulama olarak tasarlanmıştır. İlk olarak bir ihtiyaç analizi gerçekleştiren Abdüsselam, ardından iki öğretim üyesi ve iki öğrenci ile prototip geliştirmiştir. Uygulama, ekran üzerinde dairesel bir Arapça klavye ve yazım alanı tasarımı sunarak, kullanıcıların doğru yazım pratikleri yapmalarını sağlamaktadır. Geliştirilen bu uygulama, ArabicAR adıyla mobil pazara yüklenmiş ve kullanıcıların erişimine sunulmuştur. Abdüsselam’ın çalışması, Arapça yazım öğretiminin dijital araçlar aracılığıyla desteklenebileceğini ve bu tür uygulamaların dil öğrencilerinin yazım becerilerini geliştirmede etkili olabileceğini göstermektedir. Bu çalışmalar, mobil uygulamaların Arapça öğretimi üzerindeki olumlu etkilerini ve bu alandaki potansiyeli ortaya koymaktadır. WhatsApp gibi popüler iletişim araçları, öğrencilerle hızlı geri bildirim sağlanmasını ve sürekli etkileşimde bulunmayı mümkün kılarken; özel olarak tasarlanmış uygulamalar ise dilin özel yönlerini (örneğin yazım, telaffuz) geliştirmede oldukça faydalı olabilir. Mobil uygulamalar, öğrencilere bağımsız öğrenme fırsatları sunarak, dil öğrenme sürecini daha dinamik ve erişilebilir hale getirmektedir. Bu bağlamda, gelecekte yapılacak çalışmaların, Arapça öğretiminde dijital araçların etkinliğini daha da derinlemesine incelemesi, dil öğrenme süreçlerinin iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Sonuç

Mobil uygulamalar ve uzaktan eğitim araçları, dil öğretiminde önemli bir yer tutmakta ve Arapça öğretimi de bu gelişmelerden fayda sağlamaktadır. Mobil destekli dil öğrenimi, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken, aynı zamanda öğrenme süreçlerini daha dinamik, etkileşimli ve erişilebilir hale getirmektedir. Yapılan araştırmalar, mobil uygulamaların öğrencilerin dil yeterliliklerini artırma konusunda etkili araçlar olduğunu göstermektedir. Bu araçlar, öğrencilerin kelime dağarcığını zenginleştirmelerine, dil bilgisi kurallarını öğrenmelerine ve telaffuz gibi önemli becerileri geliştirmelerine olanak tanımaktadır.

Anlık geri bildirim ve sürekli etkileşim, öğrencilerin dil öğrenme motivasyonlarını artırmakta ve öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmektedir. Bu tür dijital araçlar, dil öğrencilerinin aktif katılımını teşvik ederken, öğretmenlerin de daha hızlı ve etkili geri bildirimler vermesine olanak sağlamaktadır. Bu bulgu, sosyal medya ve mesajlaşma platformlarının eğitimde nasıl verimli bir şekilde kullanılabileceğini göstermektedir.

Ancak, Türkiye’de mobil uygulamalarla Arapça öğretimi konusunda yapılan araştırmalar henüz sınırlıdır. Mevcut çalışmalar, mobil uygulamaların etkilerini ve kullanımının öğretim süreçlerindeki rolünü incelemekle birlikte, bu alandaki literatürün genişletilmesi gerektiği açıktır. Öğrencilere sadece dil bilgisi kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda kültürel öğeler ve dilin pratik kullanımını da öğretmeleri bu araçları önemli kılmaktadır. Bu noktada, mobil uygulamaların sadece dilsel içerik sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda kullanıcıların sosyal, kültürel ve duygusal bağlamda dil öğrenmelerini de teşvik etmesi gerektiği vurgulanmalıdır. Bununla birlikte, mobil uygulamaların Arapça öğretimindeki etkinliğini artırabilmek için bazı tasarım unsurlarına dikkat edilmesi gerekmektedir. Örneğin, oyunlaştırma, sesli içerikler, video dersler ve sesli geri bildirimler gibi etkileşimli özellikler, öğrencilerin öğrenmeye daha fazla katılım göstermelerini sağlayabilir. Bu tür özellikler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha eğlenceli ve motive edici hale getirebilir, böylece öğrenme süreci daha verimli ve kalıcı olur. Sonuç olarak, mobil uygulamaların Arapça öğretiminde kullanımının faydaları, sadece dil öğrencilerinin akademik başarılarıyla sınırlı kalmamaktadır. Bu uygulamalar, öğrencilere kendi hızlarında öğrenme imkânı tanırken, öğretmenlere de sınıf dışı etkileşimde bulunma fırsatı sunmaktadır. Öğrenciler, uygulamalar sayesinde dil bilgilerini ve becerilerini pratikte pekiştirerek, günlük yaşamlarında da dil kullanma becerisi kazanabilirler. Türkiye’de bu alandaki araştırmaların daha da genişletilmesi, Arapça öğretimi için mobil uygulamaların potansiyelinin daha etkin bir şekilde kullanılmasına olanak sağlayacaktır. Gelecek çalışmalarda, mobil uygulamaların Arapça öğretimindeki etkilerini daha geniş örneklem grupları üzerinde incelemek, bu uygulamaların öğretim metodolojilerine na-

sıl entegre edilebileceğini daha derinlemesine araştırmak önemlidir. Ayrıca, kullanıcı geri bildirimlerine dayalı olarak uygulamaların sürekli geliştirilmesi, dil öğrenme deneyimini daha verimli ve etkili hale getirecektir. Arapça öğretiminde dijital araçların etkili bir şekilde kullanılması, sadece dil bilgisi öğretimini değil, aynı zamanda öğrencilerin kültürel farkındalıklarını artırmayı da sağlayarak, dil öğrenme sürecini çok boyutlu bir hale getirecektir.

Kaynakça

- Altun, A. (2017). *Türklere Arapça öğretim yöntem ve teknikleri: Sorular ve çözümler*. İstanbul: Kitap Yayınları.
- Bakla, A. (2020). *Sözcük öğretimi*. In İ. Çakır (Ed.), *İlkokulda yabancı dil öğretimi* (s. 45-67). Ankara: Atlas Akademi.
- Başar, U., & Coşgun, G. (2015). İnanlılara yabancı dil olarak Türkiye Türkçesi öğretiminde önemli bir sorun: yabancı eşdeğerlikler. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 497-512. <https://dergipark.org.tr/en/pub/inesj/issue/40013/475732>
- Başıoğlu, E. B., & Akdemir, O. (2010). A comparison of undergraduate students' English vocabulary learning: Using mobile phones and flash cards. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 9(3), 1-7. <https://eric.ed.gov/?id=EJ898010>
- Bekleyen, N. (2016). *Çocuklara yabancı dil öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Besli, N. (2015). Kutadgu Bilig'de kör-filinin çok anlamlılığı üzerine. *Electronic Turkish Studies*, 10(12), 159-178. <https://www.acarindex.com/pdfler/acarindex-f45b9207-50e0.pdf>
- Brown, A. (2021). *Digital Language Learning and Teaching*. London: Routledge.
- Castañeda, D. A., & Cho, M-H. (2016). Use of a game-like application on a mobile device to improve accuracy in conjugating Spanish verbs. *Computer Assisted Language Learning*, 29(7), 1195-1204. <http://dx.doi.org/10.1080/09588221.2016.1197950>
- Clark, L. (2019). *Mobile Learning in Modern Educational Contexts*. New York: Springer.
- Davis, K. (2020). *The Role of Technology in Language Education*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Delice, T. B. (2013). Türkmen Türkçesinde yabancı eşdeğerler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(4), 131-146. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/136869>
- Demirel, Ö. (1990). *Yabancı dil öğretimi ilkeler yöntemler teknikler*. Ankara: USEM Yayınları.
- Demirel, Ö. (2021). *Yabancı dil öğretimi: dil pasaportu, dil dosyası, dil biyografisi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan, A. (2008). Lise öğrencilerinin İngilizce öğrenimlerini etkileyen yabancı dil kaygısı. *Dil Dergisi*, 139, 48-67.
- Gömlüksiz, M. N., & Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies*, 6(2), 443-454. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/degay/119402/yapilandirmaci-yaklasim-baglaminda-S-yabanci-dil-ogretimi>
- Gömlüksiz, M. N., & Elaldı, Ş. (2011). Yapılandırmacı yaklaşım bağlamında yabancı dil öğretimi. *Turkish Studies*, 6(2), 443-454. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/degay/119402/yapilandirmaci-yaklasim-baglaminda-yabanci-dil-ogretimi>

- Johnson, R. (2018). *E-Learning and the Role of Technology*. Boston: Allyn & Bacon.
- Karkar, A., Alja'Am, J. M., Eid, M., & Sleptchenko, A. (2015). E-learning mobile application for Arabic learners. *Journal of Educational & Instructional Studies in the World*, 5(2).
- Kearney, M., Schuck, S., & Burden, K. (2010). Locating mobile learning in the third space. *Proceedings of mlearn2010: 10th world conference on mobile and contextual learning*. İstanbul: Akdem Yayınları.
- Kurt, M., & Bensen, H. (2017). Six seconds to visualize the word: improving EFL learners' vocabulary through VVVs. *Journal of Computer Assisted Learning*, 33(4), 334-346. <https://doi.org/10.1111/jcal.12182>
- Miller, S. (2022). *The Impact of Digital Tools on Language Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Moeller, A. K., & Catalano, T. (2015). Foreign language teaching and learning. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 327-333. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1199&context=teachlearnfac>
- Nushi, M., & Eqbali, M. H. (2017). Duolingo: a mobile application to assist second language learning (App Review). *Teaching English with Technology*, 1, 89-98. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=478437>
- Piriz, A. M. P. (2008). Reasoning figuratively in early EFL: Some implications for development of vocabulary. In F. Boers & S. Lindstromberg (Eds.), *Applications of cognitive linguistics* (pp. 219-240). Berlin: Wakter de Gruyter.
- Pratibha, M. (2019). Language learning and teaching using new technologies. *IRA International Journal of Education and Multidisciplinary Studies*, 14(1), 14-20.
- Saran, M., Cagiltay, K., & Seferoglu, G. (2008, Mart). Use of mobile phones in language learning: Developing effective instructional materials. In *Fifth IEEE International Conference on Wireless, Mobile, and Ubiquitous Technology in Education* (wmute 2008), 39-43s. IEEE. <https://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=4489786>
- Shadiev, R., & Wang, X. (2022). A review of research on technology-supported language learning and 21st century skills. *Frontiers in Psychology*, 13, 897689.
- Smith, J. (2020). *Learning Languages with Mobile Applications*. San Francisco: Pearson.
- Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi. (2022). 2(4), 131-146. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/136869>
- Uygun, D. (2022). Çocuklarda yabancı dil öğretiminde mevcut mobil uygulama kullanımının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin İngilizce ders başarılarına etkileri. Basılmamış Doktora Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Vesselinov, R., Grego, J., Tasseva-Kurkchieva, M., & Sedaghatgoftar, N. (2016). The busuu efficacy study. http://comparelanguageapps.com/documentation/The_busuu_Study2016.pdf
- Williams, T. (2019). *Interactive Language Learning Technologies*. Seattle: University of Washington Press.

- Yalçın, S. (2021). Arapça kelime öğretiminde web 2.0 araçlarının önemi ve materyal hazırlama uygulamaları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 517-538. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/68130/976716>
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin’de uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 3298-3308.
- Yaman, G. Ş. (2016). Yabancı dil olarak Arapça öğretiminde WhatsApp kullanımı. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 37-47. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/237466>
- Yaman, G. Ş. (2022). Arapça öğretiminde uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik akademisyen görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 79-114. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/68130/976144>
- Yaman, İ. (2020). Çocuklara dil öğretimi yöntemleri. In İ. Çakır (Ed.), İlkokulda yabancı dil öğretimi (s. 22-42). Ankara: Atlas Akademi.
- Yıldırım, G. (2020). Kelime öğrenme sürecini etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. *International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences*, 2(1), 215-231. <https://doi.org/10.35452/caless.2020.12>
- Yurtbaşı, M. (2018). Türkçe’nin “yalancı eşdeğerleri” (faux amis). *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 80, 386-406.
- Zakaria, Z., Hanapi, A. C. P. C., Zakaria, M. H., & Ahmad, I. (2021). The effect of explicit vocabulary application (eva) on students’ achievement and acceptance in learning explicit English vocabulary. *Journal of Advanced Research in Social and Behavioural Sciences*, 4(1), 99-109. https://www.akademiabaru.com/doc/ARBSV4_N1_P99_109.pdf

